

Формульний підхід до оцінки фінансової безпеки підприємств

Лотоцький М. Я., Служба безпеки України у Київській області

З метою оцінювання капіталу підприємства в аспекті його фінансової безпеки пропонуємо здійснити модифікацію базової формули економічної доданої вартості

$$EVA = ЧП - K * WACC, \quad (1.1),$$

де $ЧП$ – чистий прибуток, гр. од.;

K – величина функціонуючого капіталу, гр. од.;

$WACC$ – середньозважена вартість капіталу, %

таким чином (формула 1.2):

$$EVA = K * \left(\frac{ЧП}{K} - WACC \right) = K * (r_{капіт} - WACC), \quad (1.2)$$

де $r_{капіт}$ – коефіцієнт рентабельності капіталу за чистим прибутком.

З метою здійснення цілеспрямованого впливу на фактори, що безпосередньо визначають стан фінансової безпеки побудуємо багатофакторну модель на основі аналізу рентабельності капіталу (формула 1.3).

$$R_{екон}^{чист} = R_{продажу} * K_{Об.акт.} * k_{пот.лікв} * w_{ПК}^{кор.зоб.} * k_{стр.кап} * k_{автоном.}, \quad (1.3)$$

де $R_{екон}^{чист}$ – рівень економічної рентабельності за чистим прибутком, %;

$R_{продажу}$ – рівень рентабельності продажу за чистим прибутком, %;

$K_{Об.акт.}$ – коефіцієнт оборотності оборотних активів, кількість обертів;

$k_{поточ.лікв}$ – коефіцієнт поточної ліквідності;

$w_{ПК}^{кор.зоб.}$ – частка короткострокових зобов'язань у загальній величині позикового капіталу;

$k_{стр.кап.}$ – коефіцієнт структури капіталу;

$k_{автоном.}$ – коефіцієнт автономії.

Використання запропонованого методичного підходу, який представлений у формалізованому вигляді, дозволяє на основі критерію формування економічної доданої вартості здійснювати:

□ оцінку ефективності капіталу через створення додаткового (остаточного) порівняно із середньоринковим доходом;

□ вимірювання внутрішньої вартості підприємства та встановлювати формалізований взаємозв'язок із показниками, орієнтованими на ринок;

□ побудову системи управління і моніторингу процесів створення вартості відповідно до інтересів зацікавлених осіб;

□ формування системи взаємозв'язку стратегічного та фінансового менеджменту підприємства;

□ прийняття ефективних управлінських рішень у контексті забезпечення стану фінансової безпеки підприємства, на основі цілеспрямованого впливу на фінансові інтереси підприємств, з метою:

- ☐ максимізації добробуту власників бізнесу;
- ☐ контролю зміни рівня прибутковості власного капіталу;
- ☐ забезпечення достатнього обсягу фінансових ресурсів на всіх етапах розвитку підприємства, здійснення моніторингу фінансової стійкості та платоспроможності;
- ☐ визначення ефективності інвестиційної діяльності та забезпечення інвестиційної активності підприємства;
- ☐ своєчасної нейтралізації фінансових ризиків;
- ☐ підтримки інноваційного типу фінансової політики підприємства.

Крім того, з метою вдосконалення методичних підходів до оцінювання процесів формування та функціонування капіталу в контексті забезпечення фінансової безпеки підприємства також доцільно звернутися до теорії та практики використання матричних методів у сфері фінансового менеджменту. Фінансова матриця – це фінансова модель, яка дозволяє розглядати значну кількість варіантів розвитку подій та здійснювати обґрунтування вибору за визначеним критерієм в рамках досягнення поставленої мети.

Узагальнюючи теоретичні напрацювання та досвід практичного використання матричних методів у сфері фінансів підприємств можна визначити переваги використання матричного підходу:

- ☐ дозволяють швидко прорахувати багатоваріантні сценарії розвитку в контексті конкретної сфери аналізу;
- ☐ надають вичерпну аналітичну інформацію про хід реалізації відповідної фінансової політики та дозволяють здійснювати своєчасні коригування процесів реалізації;
- ☐ дозволяють здійснювати ефективні управлінські дії на базі застосування широкого спектру фінансових та не фінансових показників.